

Домов>Спожителен суден поступок>Правосудни системи на равни EU и држав чланци>Специјализирана судишта в држав чланци

Национални специјализирани судишта

Болгарија

Този раздел доставя информация за специјализираните судишта в българската съдебна система. Специјализирани судишта В Република България няма специјализирани трудови, морски, трговски или други видови судишта.

Административни судишта

В Република България през 2006 г. с приемот на новия Административно-процесуален кодекс е создадена система от административни судишта. Административното правораздавање вклучва 28 административни судишта на окржно ниво и Врховен административен суд.

Административни судишта

На административните судишта са подведомствени всички дела по искания за:

издавање, изменење, отмена или објавување на нишожност на административни актови;

објавување на нишожност или уништување на споразумения по Административно-процесуалниот кодекс;

заштита срещу неоснователни дејствија и бездејствија на администрацијата;

заштита срещу незаконно принудително исполнење;

обезштетења за вреди от незаконсообразни актови, дејствија и бездејствија на административни органи и длжностни лица;

обезштетења за вреди от принудително исполнење;

објавување на нишожност, обезсилување или отмена на решенија, постановени от административните судишта;

установување неистинитоста на административни актови по Административно-процесуалниот кодекс.

Всеки може да предяви иск, за да установи съществувањето или несъществувањето на едно административно право или правоотношение, кога има интерес от това и не располага с друг ред за заштита.

Делата по оспорување на индивидуални административни актови се разгледаат от административниот суд по седалиштето на териториалната структура на администрацијата на органа, издал оспорениот акт, в чијто район се намира постојаниот или настоящиот адрес или седалиштето на жалбоподателот. Тези дела се разгледаат от административниот суд, в района на којто е седалиштето на органа, издал оспорениот индивидуален административен акт, кога:

актот има неколку адресати с постојан или настояш адрес в райони, различни от района на териториалната структура на администрацијата на органа, издал акта;

администрацијата на органа, издал оспорениот акт, няма териториална структура.

Делата по оспорување на општи административни актови се разгледаат от административниот суд, в района на којто е седалиштето на органа, издал оспорениот акт.

Делата се разгледаат от Административниот суд - град София, кога седалиштето на органа, издал оспорениот административен акт, е в чужбина.

Исковите за обезштетења се предявјуваат пред суда по адреса или седалиштето на жалбоподателот и кога са соединени с оспорување по ал. 1 - 4.

Кога компетентниот суд не може да разгледа делото, Врховниот административен суд постановува испраќањето му в равен по степен административен суд.

Не подлежат на судебно обжалување административните актови, с които непосредствено се осъществуваат външната политика, избраната и сигурноста на страната, освен ако в закон е предвидено друго.

Врховен административен суд

На Врховниот административен суд са подсъдни:

оспоруванија срещу подзаконовите нормативни актови, освен тези на општинските съвети;

оспоруванија срещу актовете на Министерскиот совет, министер-председателот, заместник министер-председателите и министрите;

оспоруванија срещу решенија на Висшиот съдебен совет;

оспоруванија срещу актови на органите на Българската народна банка;

касационни жалби и протести срещу първоинстанционни съдебни решенија;

частни жалби срещу определења и распореждања;

молби за отменување на влезли в сила съдебни актови по административни дела;

оспоруванија срещу други актови, посочени в закон.

Във Врховниот административен суд има колегии, които се ръководят от председателя или негов заместник, којто може да председателства съдебни състави от съответната колегија. В колегиите има оделенија.

Други специјализирани судишта**Военни судишта**

Историята на военните судишта започва на 1 јули 1879 год. През 1956 г. военните судишта се реструктурираат по армии в градовете София, Пловдив, Сливен, Варна и Плевен, кдето съществуват и до днес.

Военен суд**Военен суд**

Воениот суд разгледа като първа инстанција наказателни дела за престъпления, извършени от военнослужещи, генерали, офицери и лица от сержантскиот и редовиот состав от други министерства и ведомства и граѓански лица на служба в Министерството на избраната, в Българската армия и в структурите на подчинение на министъра на избраната, в Националната служба за охрана, в Националната разузнавателна служба, при или по повод исполнење на службата им. За тези дела второинстанционен суд е Военно-апелативниот суд. Компетентноста на военните судишта е определена с Наказателно-процесуалниот кодекс. Те са със статут на окржни судишта. **Военно-апелативниот суд** е един и разгледа делата, образувани по жалби и протести срещу актови на военните судишта от цялата страна.

Специјализиран наказателен суд

Специализираният наказателен съд е създаден със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, обн. в ДВ, бр. 1/2011г. Той е единствен на територията на Република България и е приравнен на окръжен съд, със седалището в гр. София. Компетентността на специализирания наказателен съд се определя със закон. В чл. 411а от Наказателно-процесуалния кодекс са изчерпателно изброени дела за престъпления, които са подсъдни на Специализирания наказателен съд - основно извършени от организирани престъпни групи или по поръчение на такива.

Специализираният наказателен съд се състои от съдии и се ръководи от председател.

Апелативният специализиран наказателен съд разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на специализирания наказателен съд. Седалището му е в София.

Апелативният специализиран наказателен съд се състои от съдии и се ръководи от председател. Касационният съдебен контрол върху актовете на Апелативния специализиран наказателен съд се осъществява от Върховния касационен съд, който е висшата съдебна инстанция по наказателни дела.

Арбитражен съд при Българска Търговско-промишлена палата (АС при БТПП)

АС при БТПП разрешава граждански спорове, както и спорове за попълване празнини в договори или приспособяването им към нововъзникнали обстоятелства, независимо от това, дали седалището или местожителството на едната или и на двете страни е в Република България.

АС при БТПП затвърди позицията си на най-важната арбитражна институция в България, ползваща се с доверие благодарение на високо професионалната си дейност в областта на разрешаването на правни спорове. АС при БТПП решава между 250 и 300 спора годишно – както международни, така и вътрешни. 82% от вътрешните дела се разглеждат в 9-месечен срок, а 66% от международните дела се разглеждат в срок до 12 месеца.

Същевременно **Арбитражният съд** е активно ангажиран в усъвършенстване на законодателството в областта на арбитража. Неарбитраруеми остават само споровете относно вещни права върху недвижими имоти, за издръжка или за права, произтичащи от индивидуално трудово правоотношение, както и неимуществените и семейноправни спорове.

Правна база данни

Интернет страници на съдилищата

Всеки един съд в България разполага с интернет страница, на която може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда, както и информация за текущи или вече приключили дела и друга полезна информация, достъпна за всички.

На интернет страницата на **Висшия съдебен съвет** може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Актовете на съдилищата се публикуват незабавно след постановяването им на интернет страницата на съответния съд при спазване изискванията на **Закона за защита на личните данни** и **Закона за защита на класифицираната информация**.

Актовете по дела, които засягат гражданския или здравния статус на лицата, се публикуват без мотивите им.

Повече полезна информация може да бъде намерена на следните интернет страници:

Върховен административен съд

Военен съд

Арбитражен съд при Българска Търговско-промишлена палата (АС при БТПП)

Международен арбитражен съд

Последна актуализация: 29/06/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.